

Moskovon suurlähetystön Venäjä- uutiskatsaus (22.4.-12.5.2016)

- Venäjä juhli 71. voitonpäivää perinteisillä paraateilla.
- Putin ja Japanin pääministeri Abe keskustelivat Sotšissa aluekysymyksistä ja taloudellisen yhteistyön tiivistämisestä.
- Poliisin kenraalimajuri Tatjana Moskalkovasta Venäjän uusi ihmisoikeusvaltuutettu.
- Liberaaliopposition koalitio rakoilee ennen esivaaleja.
- Krimin tataarien Mejlis lakkautettu ekstremistisenä, Krimin tilanteesta raportoiva uutissivusto blokattu Venäjällä.
- Sosiaalisen median "ekstremistisistä" päivityksistä vankeutta.
- Rosatom ehdottaa vapaakaupan osittaista palauttamista Ukrainan kanssa.
- Vararahastoa käytettiin ensi kertaa vuonna 2016 budjetin alijäämän kattamiseen.
- Kiina myönsi jättiläin Jamalin nestekaasuhankkeelle.
- Venäjästä tulossa tänä vuonna maailman suurin vehnän viejä.
- Venäjä haluaa kaydä Ural-raakaöljykauppaa venäläisellä kauppapaikalla ja ruplissa.

1. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Venäjä juhli 71. voitonpäivää perinteisillä paraateilla. Noin 24 miljoonaa venäläistä ympäri maata otti osaa päivän juhlallisuuksiin. Presidentti Putin totesi juhlapuheessaan 9.5. Punaisella torilla Venäjän olevan valmis työskentelemään sellaisen kansainvälisen turvallisuusjärjestelmän puolesta, joka ei perustu sotilasliittoihin. Presidentti vetosi kansainväliseen yhteistyöhön terrorismin torjumiseksi. Putinin mukaan Venäjä on avoin yhdistämään voimansa terrorismin vastaisessa taistelussa kaikkien maiden kanssa yli liittoutumarajojen nykyaikaisen kansainvälisen turvallisuusjärjestelmän luomiseksi. Voitonpäivä on Venäjälle Putinin mukaan pyhä perhejuhla, joka tulee säilymään sukupolvelta toiselle. Ulkomaisista valtionpäämiehistä vain Kazakstanin presidentti Nazarbaev osallistui paraatiin Moskovassa. Puolenpäivän aikaan Moskovon keskustaan kokoontui arviolta 700 000 henkeä Kuolemattomien rykmentti-liikkeen marssille, joka järjestettiin samanaikaisesti myös muualla Venäjällä. *(kaikki mediat)*

Itä-Ukrainan konfliktinratkaisussa ei edistystä. Ukrainan, Venäjän, Ranskan ja Saksan ulkoministerit tapasivat Berliinissä 11.5. Kysymys paikallisvaalien järjestämisestä separatistialueilla jäi tapaamisessa vaille ratkaisua. Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrov totesi paikallisvaalien järjestämisen ko. alueilla olevan mahdotonta ilman päätöstä separatistialueiden erityisstatuksesta ja ilman armahdusta Itä-Ukrainan separatisteille. *(Gazeta.ru, Interfax, Kommersant, NG, RG; Rossiya 1, Channel One)*

Venäjän ulkoministeriön tiedottaja paheksui Ukrainassa julkistettuja henkilötietoja Itä-Ukrainassa työskentelevistä journalisteista. Tiedottajan mukaan henkilötietojen julkistaminen on yksilönvapauden ja henkilökohtaisten oikeuksien loukkaamista. *(Gazeta.ru, Kommersant, RG, TASS; Rossiya 1, RT)*

Venäjän ulkoministeriön tiedottaja totesi, että Ukraina ei tarvitse Krimiä. Kiovan julkilausumaa niemimaan palauttamiseksi Ukrainalle, tai krimintataarien neuvoston Refat Tšubarovin uhkausta Kri-

min palauttamiseksi sotilaallisin keinoin ei tulisi tiedottajan mukaan ottaa tosissaan. Tiedottaja vetosi krimiläisten omaan haluun liittyä Venäjään. Kysymys Krimin palauttamisesta on tiedottajan mukaan globaali, eikä sitä voi tarkastella vain historiallisessa, geopoliittisessa, taloudellisessa tai kansainvälisen oikeuden kontekstissa. (RG)

Venäjä ja Yhdysvallat julkaisivat yhteisen julkilausuman yhteisten toimien tehostamiseksi Syyrian tulitauon ylläpitämiseksi. Venäjä ja Yhdysvallat vaativat tulitauon noudattamista koko Syyrian alueella ja vaativat konfliktin osapuolia pidättäytymään hyökkäyksistä siviilejä ja siviilikohteita vastaan ml. sairaalat. Venäjä ja Yhdysvallat sopivat myös tehostavansa pyrkimyksiään poliittisen ratkaisun löytymiseksi Syyrian konfliktiin. (*Tass, Interfax, Izvestia, Vedomosti*)

Sanomalehti Kommersantin mukaan Daešin taistelijat tekevät vastahyökkäystä Palmyrassa. Lehden saamien tietojen mukaan kapinalliset ovat katkaisseet Palmyran ja Homsin välisiä huoltoreittejä. Syyrian hallituksen joukot valtasivat Palmyran maaliskuun aikana Venäjän asevoimien tuella. Palmyran menetys on ollut yksi suurimpia sotilaallisia tappioita Daešille Syyriassa tähän saakka. (*Kommersant*)

Presidentti Putinin mukaan Syyrian taisteluissa on saavutettu käännekohta Venäjän ilmaiskujen ansiosta. Presidentin mukaan "venäläisten aseiden tehokkuus ja korkea laatu on selvästi todistettu Syyriassa". Sotilaallisen menestyksen lisäksi hän peräänkuulutti poliittisen ratkaisun löytymistä Syyrian konfliktin ratkaisemiseksi. (*Izvestia, RG, TASS; Rossiya 1, Channel One*)

Venäjä on mahdollisesti perustamassa sotilastukikohtaa Palmyraan. Sanomalehti Nezavisimaya Gazetan mukaan vahvistamattomia tietoja liikkuu Venäjän aikeista perustaa sotilastukikohta Palmyraan. Saman lehden mukaan Venäjän sotilasneuvonantajat ja Syyrian armeija suunnittelevat mittavaa hyökkäysoperaatiota Daešin "pääkaupunkiin" Raqqaan. Gazeta.ru ja Interfax kertovat Aleppon tulitaukoa jatkuvan 48 tunnilla 10.5. alkaen. (*Nezavisimaya Gazeta, Gazeta.ru, Interfax*)

Kapellimestari Valeri Gergijev johti Mariinski-teatterin konsertin Palmyrassa. Venäjän valtion-medioissa raportoitiin laajalti konsertista, johon osallistuville presidentti Putin lähetti tervehdyksensä videolinkinkautta. Konsertti oli hänen mukaansa kiitollisuuden osoitus niille, jotka taistelevat terrorismia vastaan. (*Izvestia, KP, RG; Rossiya 1, Channel One*)

Venäjän strategisten ohjusjoukkojen komentajan kenraalileversti Sergei Karakajevin mukaan Venäjä kehittää uutta mannertenvälistä ohjusta, joka on kykenevä läpäisemään Yhdysvaltojen ohjuspuolustuksen. Karakajevin lausunto tuli muutamaa päivää ennen Yhdysvaltojen Euroopan ohjuskilven ensimmäisen maatukikohdan virallista avaamista Romaniassa. (*Gazeta.ru, TASS*)

Venäjä perustaa kolme uutta divisioonaa "vastatakseen Naton muodostamaan uhkaan" vuoden 2016 loppuun mennessä. Puolustusministeri Sergei Šoigun mukaan kaksi divisioonaa perustetaan läntiselle sotilasalueelle ja yksi eteläiselle sotilasalueelle. Divisioonat muodostavat vastapainon "Naton joukkojen kasvulle Venäjän rajoilla". Nimettömän sotilaslähteen mukaan divisioonat voitaisiin sijoittaa Smolenskin, Voronežin ja Rostovin alueille. (*Interfax, MT, RG; Rossiya 1, Channel One*)

Putin ja Japanin pääministeri Abe keskustelivat tapaamisessaan Sotšissa 6.5. aluekysymyksistä ja taloudellisen yhteistyön tiivistämisestä. Pääministeri Abe kertoi tapaamisen jälkeen Japanin ja Venäjän neuvottelevan aluekysymyksistä ja rauhansopimuksen solmimisesta "uudella tavalla", mitä Abe ei tarkemmin selittänyt. Abe ehdotti Putinille yhteistyön tiivistämistä energiasektorilla ja suurhankkeita Venäjän Kaukoidän infrastruktuurin kehittämiseksi. Ulkoministeri Sergei Lavrovin mukaan pakotteet eivät olleet tapaamisen asialistalla. (*Gazeta.ru, RG, Vedomosti; Rossiya 1*)

Venäjä jäädyttää taloussuhteensa Pohjois-Korean kanssa. Luonnosvaiheessa olevan presidentin asetuksen mukaan Venäjä jäädyttää taloussuhteensa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman

mukaisesti ja pidättäytyy ostamasta tiettyjä mineraaleja Pohjois-Korealta. Pohjois-Korea on jatkanut YK:n päätöslauselman vastaisesti ohjuskokeitaan. (TASS)

Puolustusministeri Šoigun mukaan Venäjän ja Kiinan on määrä kasvattaa kahdenvälisten sotilaallisten harjoitusten määrää tämän vuoden aikana aikaisempiin vuosiin nähden. Harjoituksia pidetään niin maalla kuin merellä ja niiden tavoitteena on molempia hyödyntävien kumppanuussuhteiden vahvistaminen. (TASS, *militarynews.ru*)

KTSJ:n pääsihteeri Bordjužan mukaan laaja-alainen kansainvälinen terrorisminvastainen koalitio olisi mahdollista luoda Venäjän, Kiinan, KTSJ:n ja Shanghain yhteistyöjärjestön pohjalte. Hänen mukaansa kyseiset maat ja järjestöt voisivat toimia terrorisminvastaisen taistelun veturina. (*militarynews.ru*)

2. Sisäpolitiikka ja ihmisoikeudet

Poliisin kenraalimajuri Tatjana Moskalkovasta Venäjän uusi ihmisoikeusvaltuutettu. Duuma nimitti huhtikuussa Venäjän uudeksi ihmisoikeusvaltuutetuksi Oikeudenmukainen Venäjä – puolueen kansanedustajan, poliisin kenraalimajuri Tatjana Moskalkovan. Juristin koulutuksen saanut Moskalkova työskenteli ennen duumanedustajakauttaan päällikkötehtävissä sisäministeriössä. Ihmisoikeusvaltuutetun työssään Moskalkova aikoo vastustaa lännen yrityksiä käyttää ihmisoikeuskysymyksiä Venäjän painostamiseen sekä vastata Venäjän rajojen ulkopuolella elävien maanmiesten ihmisoikeusongelmiin. Muina painopisteinä ovat sosiaaliset oikeudet – työntekijöiden oikeudet, terveydenhuolto, koulutus ja asuminen – sekä maahanmuuton ja vankilajärjestelmän ongelmat. Moskalkova tunnetaan mm. v. 2012 punkkibändi Pussy Riotin performanssin jälkimainingeissa tekemästään aloitteesta lisätä rikoslakiin pykälä "hyökkäyksestä arvoja vastaan". Lisäksi Moskalkova on ehdottanut naisten vapaaehtoista asepalvelusta sekä poliisin kriisiajan toimivaltuuksien kasvattamista. Ihmisoikeusjärjestöt ja -aktivistit ovat kritisoineet nimitystä. Kommentaattorien mukaan suurin osa Venäjän ihmisoikeusloukkauksista tapahtuu sisäministeriön toimialalla, mikä asettaa kyseenalaiseksi Moskalkovan riippumattomuuden ja kyvyn hoitaa tehtäväänsä. Moskalkovalla ei ole aiempaa taustaa ihmisoikeuskysymyksissä. (*Kommersant, Vedomosti, TASS*)

Pääministeri Medvedev ehdottaa Venäjälle julkishallinnon reformia. Pääministeri Medvedev on esitellyt presidentti Putinille ehdotuksensa julkishallinnon reformista. Medvedevin mukaan Venäjän järjestelmä on vanhentunut ja neuvostoaikaisiin käytänteisiin lukkiutunut. Järjestelmän puutteita ovat henkilökohtaisen vastuun poissaolo, heikko kontrolli sekä yhteistyö toimimattomuus viranomaisten välillä. Medvedev esittää jokaiseen ministeriöön perustettavaksi "suoritusten avainindikaattoreiden järjestelmää" sekä komissiota, joka valvoisi julkishallinnon reformia. Presidentti Putin tuki hankkeen nopeaa toimeenpanoa. Asiantuntijat ovat epäilleet hankkeet toteutumista todeten tehokkaan hallinnon vaativan kilpailuun perustuvaa poliittista järjestelmää, vapaata mediaa sekä toimivaa kansalaisyhteiskuntaa. (*Vedomosti*)

Liberaaliopposition koalitio rakoilee ennen esivaaleja. Oppositio poliitikko Aleksei Navalnyi tuki joineen sekä Demokraattinen valinta – puolueen johtaja Vladimir Milov ovat lähteneet liberaaliopposition pienpuolueita koonneesta demokraattisesta koalitiosta. Navalnyin mukaan demokraattinen koalitio jatkaa toimintaansa poliittisena liikkeenä, mutta ei tule muodostamaan yhtenäistä vaalilista duumanvaaleihin. Lähdön syynä olivat periaatteelliset erimielisyydet esivaalien järjestämisestä, vaalilistan laatimisesta ja yhden mandaatin vaalipiirien ehdokkuuksien jakamisesta. Mediassa on arvioitu lähdön pääsyyksi erimielisyys Parnasin johtajan Mihail Kasjanovin sopivuudesta koalition vaalilistan johtoon. Kasjanov on ollut parrasvaloissa sen jälkeen, kun NTV-kanava esitti hänestä väitetyn paljastusvideon. Poliitiikan kommentaattorit ovat arvioineet tilanteen antavan mahdollisuuksia Jabloko-puolueelle, joka voisi nyt kerätä vahvempia kandidaatteja vaalilistalleen. (*RBK, Vedomosti*)

Vaalitarkkailun säännöt kiristyneet tuntuvasti, tulilinjalla toimittajien akkreditoituminen. Voimaanastunut toimittajia koskeva laki rajaa oikeuden äänestyspaikoilla toimimiseen vain sellaisille

toimittajille, jotka ovat olleet työsopimussuhteessa johonkin mediaan vähintään kaksi kuukautta ennen vaalien julistamista. Lisäksi laki velvoittaa toimittajat rekisteröitymään jopa 20 päivää etukäteen sekä rajaa toimittajan toimialueeksi vain sen äänestyspisteen, johon rekisteröinti on tehty. Perinteisesti suurin osa kansalaisyhteiskuntaa edustavista vaalitarkkailijoista on rekisteröitynyt tarkkailijaksi toimittajastatuksella. Kansainvälisen vaalitarkkailumission toteutumisesta ei ole vielä tietoa, mutta keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja Ella Pamfilovan uutisoidaan olevan aikeissa kutsua Etyjin tarkkailijoita syyskuun duumanvaaleihin. Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen tarkkailijoita ei sen sijaan uutistietojen mukaan olla kutsumassa Venäjälle. (*Kommersant, Vedomosti, RBK*)

Krimin tataarien Mejlis lakkautettu ekstremistisenä, Krimin tilanteesta raportoiva uutissivusto blokattu Venäjällä. Venäjän laittomasti liittämällä Krimillä toimiva venäläinen oikeusistuin on julistanut krimintataarien edustuslaitos Mejlisin ekstremistiseksi sekä kieltänyt sen toiminnan Venäjällä. Oikeuden perusteissa väitetään Mejlisin rikkovan ihmisoikeuksia, estävän valtion elinten toiminnan sekä puolustavan terrorismia. Mejlisin lakkauttamista ajoi Krimin syyttäjä Natalia Poklonskaja. Mejlisin lakimies Džemil Temišev katsoo päätöksen toimivan Venäjää vastaan, sillä se antaa länsimaille mahdollisuuden perustellusti kritisoida Krimin heikkoa ihmisoikeustilannetta. Kommentaattorien mukaan Mejlisin lakkauttaminen on suunnattu etenkin sen johtajaa, ukrainalaista parlamentaarikkoja sekä Krimin tataarien maailmankongressin presidentti Refat Tšubarovia vastaan. EU:n korkea edustaja sekä Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaari ovat antaneet tuomiota kritisoivat lausunnot. Venäjän presidentin alainen ihmisoikeusneuvosto on aikeissa reagoida Mejlisin lakkauttamiseen sekä Krimin tataarien tilanteeseen. Venäjän uusi ihmisoikeusvaltuutettu Tatjana Moskalkova vieraili Krimillä pian lakkautuspäätöksen jälkeen ja tapasi Mejlisin jäseniä. Krimin tilanteesta raportoivan Radio Libertyn Ukrainan sivukonttorin "Krim. Todellisuuksia" -uutissivusto on blokattu Venäjällä. Venäjän viranomaiset ovat myös käynnistäneet oikeusjutun projektin toimittajaa vastaan. (*Vedomosti, Kommersant*)

Ihmisoikeusjärjestö Memorialin tapahtumaan hyökättiin. Patriooteiksi itseään kutsuneet henkilöt hyökkäsivät Moskovassa Memorial-järjestön koululaisille järjestämän kirjoituskilpailun palkintojenjakotilaisuuteen. Kyseessä oli Memorialin jo vuosia järjestämä projekti, jossa koululaiset tutkivat ja kirjoittavat Venäjän 1900-luvun historiasta. Paikalla oli myös tunnettu venäläinen kirjailija Ljudmila Ulitskaja, joka joutui myös hyökkäyksen kohteeksi. Hyökkääjät heittelivät paikalle tulijoita kananmunilla ja nesteillä sekä syyttivät Memorialia Venäjän historian vääristelystä ja nuorison indoktrinaatiosta. Presidentin puhemies Dmitri Peskov tuomitsi iskun. (*Interfax, Dožd*)

Poissaolevilta duumanedustajilta viedään valtuudet. Presidentti Putin on allekirjoittanut lain, joka mahdollistaa duumanedustajien valtuuksien ennen aikaisen keskeyttämisen, mikäli edustaja ei ole täyttänyt tehtäviään 30 päivään. Mediassa ennakoidaan Oikeudenmukainen Venäjä – puolueesta erotettujen Ilja Ponomarjovin ja Aleksei Mitrofanovin sekä LDPR:n Irina Tširkovan, Dmitri Nosovin ja Roman Hudjakovin menettävän mandaattinsa. Kommunistipuolue on todennut, ettei se pidä mahdotomana lain laajempaa käyttöä oppositiokansanedustajia vastaan. Kommunistit ovat luonnostelleet uuden lakialoitteen, joka lisäisi oppositioedustajille ylimääräisiä turvatakuita. (*Kommersant, Nezavisimaja Gazeta*)

Agenttilain poliittisen toiminnan uusi määrittely duuman käsittelyssä. Duuman odotetaan päättävän lähiviikkoina muutoksista kansalaisjärjestöjä koskevan nk. agenttilain poliittisen toiminnan määrittelmään. Kansalaisjärjestöt, aktivistit ja presidentin alainen ihmisoikeusneuvosto ovat kritisoineet uuden määritelmän lauantavan entisestään poliittisen toiminnan määritelmää ja estävän käytännössä kaiken yhteistoiminnan kansalaisyhteiskunnan ja valtiovallan välillä. Uusi määritelmä uhkasi myös hyväntekeväisyysjärjestöjä. Venäjän oikeusministeriö on julkaissut vuosittaisen raporttinsa ulkomaisiksi agenteiksi nimettyjen kansalaisjärjestöjen toiminnasta sekä ehdotuksensa duumalle agenttilain muutoksista. Oikeusministeriö toivoo duumalta muun muassa pääsyä kansalaisjärjestöjen vero- ja pankkitietoihin. Ulkomaisiksi agenteiksi leimattiin viime vuonna 81 kansalaisjärjestöä. Listalla on tällä hetkellä 126 järjestöä. (*Kommersant, Vedomosti*)

Sosiaalisen median "ekstremistisistä" päivityksistä vankeutta. Tveriläinen Andrei Bubejev on tuomittu yli kahden vuoden vankeusrangaistukseen VKontakte-sosiaalisen median palvelussa jakamistaan toisen henkilön päivityksistä. Oikeuden mukaan Krimin tilannetta koskevat päivitykset täyttivät julkisen ekstremismin sekä Venäjän alueellisen yhtenäisyyden murentamiseen kannustamisen tunnusmerkit. Ekstremismilainsäädäntöön perustuvat tuomiot ovat lisääntyneet kominkertaisesti viidessä vuodessa. Erityisen paljon nousua on tuomioissa, jotka on annettu julkisesta kannustamisesta ekstremismin tai separatismiin. Ekstremismi- ja terrorismilainsäädäntöön ehdotetut laajat tiukennukset ovat tulossa duuman käsittelyyn 17.5. (*RBK, Gazeta.ru*)

3. Talous

Venäjän talouskasvu	2014	2015	Ennuste 2016
BKT:n kasvu %	0,6 %	-3,7 %	-0,2 %
Reaalipalkka %	1,3 %	-8,9 %	-1,5 %
Inflaatio %	11,4 %	12,9 %	6,5 %
Vähittäiskauppa, %	2,5 %	-10,1 %	-2,7 %
Teollisuustuotanto %	1,7 %	-3,4 %	0,0 %
Investoinnit %	-2,5 %	-8,4 %	-3,1 %
Vienti %	-5,5 %	-33,0 %	-15,0 %
Tuonti %	-9,2 %	-37,0 %	-7,0 %
Urals-öljyn keskihinta	98\$/bll	51\$/bll	40\$/bll
Budjetin yli/alijäämä	-0,5 %	-2,6 %	-3,0 %

Lähteet: Rosstat ja talouskehitysministeriön perusskenaario

Vararahastot	mrd. USD	30.4.2016
Vararahasto		45,0
Hyvinvointirahasto		73,9
Keskuspankin kulta- ja valuuttavarannot		390,0

Lähteet: Venäjän keskuspankki ja finanssiministeriö

Ruplan kurssi	RUB	12.5.2016
EUR/RUB		75,45
USD/RUB		66,24

Lähde: Venäjän keskuspankki

Raakaöljyn hinta	USD/bll	12.5.2016
Brent USD/bll		45,75
Urals USD/bll		43,15

Lähde: Neste Oil

Vararahastoa käytettiin ensi kertaa vuonna 2016 budjetin alijäämän kattamiseen. Finanssiministeriö myi vararahastosta 2,6 miljardia dollaria, 2,3 miljardia euroa ja 410 miljoonaa puntia 390 miljardin ruplan vajeen kattamiseksi. Vararahaston määrä laski 50 miljardista dollarista 45 miljardiin dollariin. Budjettivajeen rahoittaminen vararahastosta voi aiheuttaa epäsuorasti rakenteellisen likviditeettiylijäämän. Finanssiministeriö myy valuutat keskuspankille, joka ei myy niitä eteenpäin markkinoille. Edellisen kerran finanssiministeriö myi valuuttaa joulukuussa 2015, jolloin budjettivajetta rahoitettiin 710 miljardilla ruplalla. (*Vedomosti*)

Valtionyritysten paniikkimyynti ei tarpeen. Öljyn hinnan nousu on saanut hallituksen harkitsemaan uudestaan valtionyritysten osien myyntiä. Alkuvuonna öljyn hinnan ollessa alle 30 dollaria tynnyriltä yksityistämistä alettiin etsiä lisätuloja budjettiin, joka perustuu 50 dollarin hintaan. Finanssiministeriö arvioi Rosneftin, Bašneftin, VTB:n, Alrosan ja Sovcomflotin myynnistä saatavan 1–1,5 biljoonaa ruplaa. Yksityistämistä on keskusteltu vuosia, joten myyntiä huonossa markkinatilanteessa on kritisoitu. Vaikutusvaltaisten sidosryhmien on arveltu olevan kiinnostuneita ostamaan yrityksiä veroparatiiseissa olevilla varoillaan. Varapääministeri Igor Šuvalovin mukaan öljyn hinnan noustua paniikkimyyntiin ei ole aihetta ja myyntistrategiaa harkitaan uudelleen. (*Nezavisimaja Gazeta*)

Kauppataaseen ylijäämä puolittui. Kauppataaseen ylijäämä supistui lähes puolella 25,6 miljardiin dollariin tammi–maaliskuussa vuoden 2015 vastaavaan aikaan verrattuna. Kauppavaihto pieneni 25,4 prosenttia 98 miljardiin dollariin. Vienti Venäjältä pieneni 32 prosenttia ja tuonti Venäjälle 14,6 prosenttia. (*TASS*)

Presidentin talousneuvosto kokoontuu. Putinin talousneuvonantaja Andrei Belousovin mukaan keskipitkän tähtäimen vuotuisen talouskasvun pitäisi olla neljä prosenttia BKT:sta. Presidentti Putinin talousneuvosto kokoontuu toukokuun lopussa keskustelemaan kasvun lähteistä. Talouskasvulle ei ole vaihtoehtoa, sillä suuremmat budjettileikkaukset johtaisivat yhteiskunnalliseen tyytymättömyyteen ja infrastruktuurin rappeutumiseen. Asiantuntijoiden mukaan neljän prosentin talouskasvu voidaan saavuttaa ainoastaan kasvattamalla nykyinen investointiaste 17–18 prosentista 30 prosenttiin BKT:sta. Talousneuvostossa näkemyksensä esittävät Strategisen tutkimuskeskuksen johtaja Aleksei Kudrin sekä Stolypin-klubi, joka on aiemmin ehdottanut rahan tarjonnan kasvua ja subventoituja korkoja kasvun kiihdyttämiseksi. (*Vedomosti*)

Taloudelliset ulkosuhteet

Kiina myönsi jättiläisen Jamalin nestekaasuhankkeelle. Presidentti Putin vieraillee Kiinassa kesäkuussa. Vierailua odoteltaessa maiden taloussuhteissa on tapahtunut edistysaskelia kun kiinalaiset pankit Export-Import of China ja China Development Bank myönsivät Jamalin nestekaasuhankkeelle yhteensä 12 miljardin dollarin lainan. Jamal LNG:n tiedotteen mukaan euromääräinen laina on 9,3 miljardia, jolle korko on 6kk Euribor ja 3,3 prosentin marginaali. Juanmääräinen laina on 9,8 miljardia, jonka korko on 6kk Shibor ja 3,3 prosentin marginaali. Hankkeen valmistumisen jälkeen marginaali nousee 3,55 prosenttiin. Pitkien lainaneuvottelujen jälkeen arviolta 27 miljardin dollarin arvoisen hankkeen rahoitus on kunnossa. Jamal LNG -hankkeen pääomistaja on Gennadi Timšenkon omistama Novatek. Maaliskuussa Novatek möi 9,9 prosentin osuuden hankkeesta Kiinan Silkkierahastolle 1,2 miljardilla dollarilla. Kiinalaiset pankit ovat olleet varovaisia lainoittajia, mutta asiantuntijoiden mukaan kyseisillä pankeilla on rajoitetusti kansainvälisiä yhteyksiä ja siksi Venäjä-pakotteiden vaikutus niihin on vähäisempi. (*Vedomosti, Financial Times*)

Liiketoimintailmapiiri

Yrittäjiä vastaan nostettujen rikosjuttujen määrä kasvoi viime vuonna. Presidentin yritysasiainmies Boris Titovin mukaan juttujen määrä kasvoi 20 prosenttia. Titovin Putinille valmistelemissa, Venäjän liiketoimintailmapiiriä koskevassa raportissa todetaan, että kasvu johtuu presidentin ja hallituksen antamista lukuisista määräyksistä liittyen mm. vastapakotteisiin. Titov ehdottaa lukuisia muutoksia rikoslainsäädäntöön, joiden avulla voitaisiin vähentää rikostutkintojen määrää. (*RBK*)

Jukosiin liittyvä oikeusjuttu jatkuu Yhdysvalloissa. Haagin käräjäoikeuden Venäjälle myönteisestä päätöksestä huolimatta Jukosin entiset osakkeenomistajat aikovat jatkaa oikeudenkäyntiä Yhdysvalloissa. Käräjäoikeus kumosi Haagin pysyvän välitystuomioistuimen päätöksen Venäjän 50 miljardin dollarin korvausvelvollisuudesta. (*Vedomosti*)

Sääntely

Tuonninkorvaamissuunnitelmia kiristetään. Hallitus on pyytänyt talouskehitysministeriötä, teollisuus- ja kauppaministeriötä, energiainministeriötä ja federation omaisuudenhallintavirastoa valmistelemaan 20. heinäkuuta mennessä 53 valtion yrityksessä toimivalle hallituksen edustajalle ohjeet, joiden avulla voidaan pakottaa yritykset ostamaan pääasiassa venäläisiä laitteita. Jokaisen yhtiön tulee laatia nykyistä tiukempi tuonninkorvaamissuunnitelma ja ne otettaneen käyttöön ensi vuoden alusta lähtien. Suunnitelmat koskisivat erityisesti öljy- ja kaasulaitteita ja – koneita. (*Vedomosti*)

Energia

Rosatom ehdottaa vapaakaupan osittaista palauttamista Ukrainan kanssa. Rosatom on laatinut presidentin määräyksestä esityksen, joka osin palauttaisi vapaakauppasopimuksen Ukrainan kanssa. Esitys koskee höyrygeneraattoreita, reaktoreita ja muita ydinvoimalalaitteiden valmistuksessa käytettäviä tuotteita. Venäjä keskeytti vapaakauppasopimuksensa Ukrainan kanssa vastauksena EU:n ja Ukrainan assosiaatiosopimukseen joulukuussa 2015. Vapaakaupan keskeyttämisen myötä Rosatom on maksanut 9–13 prosentin tuontitullia rautametalleista sen tehtaalla Ukrainan Kramatorskissa valmistettavista laitteista. Metallien tuontitullit nostavat ydinvoimalalaitteiden kustannuksia Rosatomin mukaan 130 miljoonalla ruplalla (noin 1,7 miljoonalla eurolla) yhden ydinvoimalan osalta. (*Vedomosti, Kommersant, RBK*)

Gazpromilla ongelmia investointisuunnitelmansa rahoituksessa? Nykyisessä taloustilanteessa Gazpromilla on vaikeuksia toteuttaa 850 miljardin ruplan (11 miljardin euron) investointisuunnitelmaansa. Tulot vientikaasusta ovat laskeneet kun sopimushinnat seuraavat viiveellä öljyn hintakehitystä. Toisaalta kotimarkkinoiden hinnat ovat säädelyjä. Asiantuntijat arvioivat, ettei yhtiöllä ole varaa toteuttaa sekä Nord Stream 2:ta että Siperian Voimaa. Lisäksi lehtitietojen mukaan talouskehitysministeriö esittää, että Gazpromin tulisi maksaa puolet vuoden 2015 voitoistaan osinkoina. Luottoluokittaja Fitchin edustaja arvioi, että tässä tapauksessa Gazprom joutuisi leikkaamaan investointejaan 10-15 prosentilla ja todennäköinen leikkauskohde olisivat Jamalin niemimaan hankkeet. (*Vedomosti, TASS*)

Venäjä haluaa käydä Ural-raakaöljykauppaa venäläisellä kauppapaikalla ja ruplissa. Venäjä valmistele uutta futuurimarkkinaa, jossa raakaöljykauppaa käytäisiin ruplamääräisenä Pietarin raaka-ainepörssi Spimexissä. Tavoitteena on irrottaa Ural-raakaöljyn hinnoittelu Pohjanmeren Brent-viitelaadusta. Venäjä on pitkään pitänyt Ural-laadun hintaa liian matalana verrattuna Brent-laatuun. Brentin ja Uralin välinen hintaero on hyödyksi toimijoille, jotka jalostavat polttoaineita edullisemmasta, raskaammasta Ural-laadusta. Vastaaviin järjestelyihin on pyritty aiemminkin, ja hanke on ollut vireillä pidemmän aikaa. (*Sputnik, Bloomberg*)

Talouskehitysministeriö: maakaasun viennin vapauttamista ei harkita ennen vuotta 2018.

Ministeriön mukaan nykyisessä markkinatilanteessa on kannattavinta säilyttää Gazpromin vientimonopoli. Putkikaasun viennin vapauttamista voidaan harkita vasta, kun nesteytetyn maakaasun viennin vapauttamisen seurauksista on selkeä kuva. Tämä kuva alkaa muodostua vuoden 2018 jälkeen, kun Jamal LNG -tuotantolaitos on toiminnassa. Gazprom voi kuitenkin sopia kahdenvälisesti itsenäisten kaasuntuottajien kanssa rajoitetusta viennistä. Rosneft on esittänyt Gazpromille sopimusta, jossa yhtiö myisi kaasua brittiläiselle BP:lle Gazpromin välityksellä. BP omistaa Rosneftista vajaat kaksikymmentä prosenttia. Gazprom hylkäsi esityksen sillä perusteella, että se voi tarvita itse koko putkikapasiteettinsa ja nyt tulee välttää tilannetta, jossa venäläiset tuottajat kilpailisivat toisiaan vastaan Euroopan markkinoilla. Federaation antimonopoliviranomainen FAS on puoltanut kaasuviennin vapauttamista. (*TASS, Vedomosti*)

LNG-tekniikan kehittäminen ja tuotanto keskitetään yhdelle yhtiölle? Energiainministeriö esittää, että nesteytetyn maakaasun (LNG) tuotantotekniikan kehittäminen ja tuotantolaitosten rakentaminen keskitetään yhdelle tehtävää varten perustettavalle toimijalle. Ehdotus on vastaus presidentti Putinin lokakuuiselle määräykselle kiihdyttää nesteytetyn maakaasun tuotantolaitosten

rakentamista. Tällä hetkellä suurin osa LNG-teknologiasta tuodaan ulkomailta ja tuontia haluttaisiin korvata kotimaisella tuotannolla. Vedomostin haastatteleman analyytikon mukaan osa teknologiasta voitaisiin valmistaa Venäjällä, mutta suuria läpimurtoja ei tehdä ilman yhteistyötä kansainvälisten yhtiöiden kanssa. Keskitämisen seurauksena tuotteiden laatu voisi heiketä ja hinta nousta. (Vedomosti)

Laittomasti Venäjään liitetyn Krimin sähköistäminen etenee. Krimille vedettävät voimalinjat ovat valmistuneet ja niiden kokonaiskapasiteetti on nyt 800 megawattia. Voimalinjat saatiin valmiiksi melkein tavoiteaikataulussa, joka oli toukokuun alku. Presidentti Putin oli antamassa komentoa viimeimmän voimalinjan käynnistämisestä ja toivoi, että tämän myötä voidaan turvata Krimin turismisesongin onnistuminen. Sähkösaannin turvaamisen myötä Krimin aluehallinto voi luopua 15.5. mennessä poikkeustilasta, joka on ollut voimassa marraskuun lopulta lähtien. Voimalinjojen vetämisen kustannukset ovat 47 miljardia ruplaa ja Krimille parhaillaan rakennettavien uusien voimalaitosten (yhteisteho 940 megawattia) kustannukset ovat 70 miljardia ruplaa. Lisäksi siirtoverkoston modernisointi tulee maksaman arviolta 41 miljardia ruplaa. (Kommersant)

Ympäristö

Lavrov näkee päästövähennystavoitteissa liiketoimintamahdollisuuksia. Venäjän ulkoministeri Lavrov totesi puheessaan ilmastotavoitteiden luovan liiketoimintamahdollisuuksia. Ympäristösyiden varjolla voidaan kuitenkin myös luoda kaupanesteitä ja vahingoittaa kilpailua, mitä Venäjä pyrkii estämään osana teollisuutensa intressien suojelua. Useat venäläisyhtiöt ovat ottaneet osaa vapaaehtoiseen päästöraportointiohjelmaan ja Venäjällä keskustellaan aktiivisesti hiilidioksidipäästöjen hinnoittelusta. Ulkoministeri korosti arktisen ekosysteemin merkitystä, mutta totesi tiettujen tahojen käyttävän ympäristöargumentteja arktisella alueella poliittisiin tarkoituksiin. Venäjä allekirjoitti Pariisin ilmastopöytäkirjan 22. huhtikuuta. (Venäjän ulkoministeriö)

Maatalous, metsätalous ja elintarvikkeet

Venäjästä tulossa maailman suurin vehnän viejä. Kuluvana satovuonna Venäjä tulee viemään lähes 25 miljoonaa tonnia vehnää, mikä on enemmän kuin Yhdysvaltojen ja Kanadan vienti. Venäjän vehnäsadosta noin 40 prosenttia menee vientiin. Viljan kokonaisvientinä Venäjältä on nousussa 33 miljoonaa tonnia. Useat Siperian alueet ovat saaneet ensi kertaa viljanvientilupia Kiinaan, kertoo maatalousministeri Aleksandr Tkatchov. Venäjällä on ollut voimassa vehnän vientitulli kesäkuusta 2015 alkaen, eikä siihen ole ministerin mukaan tulossa muutoksia ainakaan vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla. (TASS, Rossijskaja gazeta)

Perunantuotanto kasvoi 6,8 prosenttia 33,6 miljoonaan tonniin. Venäjän perunantuotanto kasvoi 6,8 prosenttia vuonna 2015 ja perunan kokonaissato oli 33,6 miljoonaa tonnia, kertoo maatalousministeriö. Eniten perunaa tuotettiin Voronežin alueella, Tatarstanissa, Brjanskin alueella, Krasnodarin aluepiirissä ja Baškortostanissa. Noin 80 prosenttia venäläisestä perunasta tuotetaan edelleen kansalaisten yksityisillä tiloilla. (TASS)

Maatalousmaan uudelleenvuokrausta halutaan helpottaa. Duuma on hyväksynyt ensimmäisessä kuulemisessa lain, joka mahdollistaisi maatalousmaan lunastuksen tai vuokrasopimuksen jatkamisen ilman huutokauppaa. Maatalousministeriön laatima lakiehdotus koskisi viljelijöitä, joilla on vuokrapeltoja valtion tai kuntien mailla. Maakauppa tai vuokrasopimuksen jatkaminen ilman huutokauppaa edellyttäisi, että viljelijällä ei ole selvittämättömiä maallain rikkomuksia. (Maatalousministeriö)

Duumaedustaja ehdottaa raakapuun viennin kieltämistä. Liberaalidemokraattisen puolueen duumaedustaja Aleksandr Šerin on tehnyt lakiehdotuksen pyöreän puun viennin kieltämisestä. Šerinin mukaan vientikielto suojelisi metsiä, kehittäisi puunjalostusta, loisi uusia työpaikkoja ja lisäisi veronkantoa. Vientikielto astuisi voimaan kahden vuoden kuluttua lain hyväksymisestä. Lakiehdotus on tällä hetkellä duuman luonnonvara- ja ympäristökomitean käsiteltävänä. Venäjä vei vuonna 2015

pyöreää puuta 19,4 miljoonaa kuutiota noin 1,4 miljardin dollarin arvosta. (*Garant.ru, Valtion duuma, Lesonline*)

Metsäpalokausi käyntiin Kaukoidässä. Rauhallisen kevättalven jälkeen metsäpalot ovat alkaneet levitä erityisesti Venäjän Kaukoidässä. Eniten metsää on palanut Amurin alueella, Zabaikalin aluepiirissä ja Burjatiassa. Metsäpalojen torjuntavirasto Avialesohranan mukaan paloala on tällä hetkellä 85 000 hehtaaria, kun taas Greenpeacen mukaan metsää palaa yli miljoona hehtaaria. Metsätalousviraston johtaja, varaministeri Ivan Valentikin mukaan 99 prosenttia paloista on syttynyt laittoman kuluksen seurauksena. Metsäpalokysymystä on käsitelty korkeimmalla poliittisella tasolla, sillä presidentti Putin järjesti 11.5. aiheesta videokonferenssin paloista kärsivien alueiden kanssa. (*Kommersant*)

Urheilu

Lisää paljastuksia Venäjän dopingskandaalissa. Yhdysvaltaisen CBS:n dokumentissa entinen Venäjän antidopingtoimiston työntekijä Vitali Stepanov kertoo neljän venäläismitalistin käyttäneen steroideja Sotšin kisojen aikaan. Stepanovin mukaan testitulokset piilotettiin. Maailman antidopingvirasto on sanonut reagoivansa uusiin syytöksiin. Stepanov on myös aiempien, Venäjän yleisurheilua ravistelleiden paljastusten takana. (*Kommersant*)